

Inleiding

Een eerbetoon aan de vergeten historici die het vredelievende gedachtegoed van Napoleon verdedigden. Geïnspireerd door hun lichtende en moedige voorbeeld nemen we met dit boek de fakkel van hen over om weer recht aan de keizer te doen.

Van de talloze traditionele voorstellingen van Napoleon is die van de aan roem verslaafde megalomane veroveraar het scherpst in het collectieve bewustzijn gegrift. De onvermoeibare strijder Napoleon zou de wereldvrede aan zijn onverzadigbare persoonlijke ambities hebben opgeofferd. Een bloeddorstige bruut die Frankrijk het vel over de oren haalde om zijn doelen te bereiken.

Deze simplistische denkwijze die zelfs door verstandige mensen wordt aangehangen, kan worden verklaard uit de overmatige aandacht voor de buitengewone persoon Napoleon, zonder rekening te houden met de roerige tijden waarin hij uit zelfverdediging tot actie moest overgaan.

Men gaat voorbij aan de geschiedenis wanneer het belangrijke punt wordt genegeerd dat Napoleon zich opwierp als de erfgenaam van de Franse Revolutie van 1789, een sociologische en ideologische aardverschuiving zonder weerga. De aanvaarding van de Verklaring van de Rechten van de Mens en de Burger, de opheffing van privileges, een beloning op grond van capaciteiten en niet op grond van afkomst, de vervanging van de absolute monarchie door het democratische ideaal; vandaag de dag allemaal gewone menselijke waarden. Maar in die tijd waren het in de ogen van de gevestigde orde gevaarlijke, staatsondermijnende ideeën. Ze vormden teveel een bedreiging voor de bestaande situatie en zetten talloze privébelangen op het spel. De man die tot de voorvechter van deze ideeën uitgroeide, was daarom voor de Europese monarchieën volksvijand nummer één.

Hij zou het hele continent in vuur en vlam kunnen zetten, ja zelfs de hele wereld. Toch, als we onszelf een minimum aan intellectuele accuratesse bij het analyseren van de feiten opleggen, zullen we erkennen dat Napoleon het minste blaam trof. We moeten dan wel twee zaken goed in de gaten houden: we mogen oorzaak en gevolg niet door elkaar halen en de feiten niet door de bril van het heden bekijken.

Met deze eenvoudige en toch geduchte opdracht in ons achterhoofd zullen we te werk gaan.

In het eerste deel behandelen we de onverzoenlijke oorlogssituatie waaraan de Eerste Consul na zijn ambtsaanvaarding onverbiddelijk het hoofd moest bieden, en waaraan hij ook later nooit kon ontsnappen.

Deel twee heeft betrekking op het door en door pacifistische karakter dat de kern van Napoleons politiek uitmaakte en die gestoeld was op zijn onaantastbare principe van het uit de weg gaan van conflicten.

En ten slotte wordt in het derde deel als een bevestiging van de eerste twee delen aangetoond dat de oorlogen, die hij nooit is begonnen, Napoleon voortdurend heel slecht uitkwamen.

We concentreren ons in deze studie op de periode van het Consulaat en van het Empire, nadat Napoleon de volledige verantwoordelijkheid had genomen. Het rijkelijk gevulde, eerdere tijdvak van generaal Bonaparte zal alleen worden belicht als de context daarom vraagt.